

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Výchovný ústav pro děti a mládež, Jiříkov, Čapkova 5

Čapkova 5, 407 53 Jiříkov

Identifikátor školského zařízení: 600 028 895

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Okresní úřad Děčín, referát školství, Lázeňská 12, PSČ 405 01

Termín konání komplexní inspekce: 9. - 12. ledna 2001

Čj.	066 39/01-4020
Signatura	kf7zu210

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školské zařízení je příspěvkovou organizací. Sdružuje zvláštní školu (dále jen ZvŠ)

s kapacitou 78 žáků, výchovný ústav pro děti a mládež (dále jen VÚDM) s kapacitou 50 svěřenců a školní jídelnu s kapacitou 75 jídel.

Škola má šest tříd, výuka probíhá ve druhém až devátém ročníku.

VÚDM je koedukovaný, ZvŠ kromě výuky svěřenců saturuje i potřeby na umístění mentálně retardovaných žáků ze spádové oblasti Jiříkova.

HODNOCENÍ KVALITY REEDUKACE A RESOCIALIZACE

Reedukační a resocializační program

Reedukační a resocializační program vychází z režimového systému. Vzhledem k absenci odborníka není doplněn ani jednotlivými fragmenty komunitního systému. Aplikovaný program je většinou v souladu s typem zařízení a s typem a stupněm postižení svěřenců.

Kolektiv svěřenců je rozčleněn dle pohlaví - jedna VS je dívčí, ostatní jsou chlapecké.

Adaptační fáze probíhá jeden měsíc, svěřenec je vřazen do některé VS a je sledováno, zda bylo zařazení vhodné. V případě problémů se začleněním do daného kolektivu je svěřenec přeřazen. Základní vstupní informace podává vedoucí vychovatel nebo sociální pracovníce, zdravotnice a další pak příslušný vychovatel a učitel. Informace jsou autenticky doplněny na vrstevnické úrovni. Svěřenci je věnována zvýšená pozornost, případné přestupky proti vnitřnímu řádu jsou trestány mírněji (například útky). Dotyčnému je vždy zdůrazněno, že prominutí nebo zmírnění trestu je jen v souvislosti s adaptační fází. V této době nemají svěřenci volné vycházky ani dovolenky.

Hodnotící systém je založen na bodování, které je součástí vnitřního řádu. Systém je pro svěřence pochopitelný, orientují se v něm, znají možné odměny i tresty. Hodnocení probíhá denně ve škole i při mimoškolní činnosti, sumarizaci provádí jednotliví vychovatelé v rámci večerního režimu. Stimulační úroveň je vcelku dobrá, svěřenci mají snahu zlepšit si bodování při případné ztrátě například mimořádnou aktivitou. Každý týden probíhá „sezení“ celého ústavu, při kterém je mj. uzavřeno týdenní hodnocení. Povinně se ho účastní všechny VS, vedoucí vychovatel, někdy ředitel a dle zájmu i ostatní zaměstnanci ústavu. Svěřencům není dáván prostor pro reflexi, sebereflexi, případně pro sebehodnocení. „Sezení“ vede vedoucí vychovatel příliš direktivním a netaktickým způsobem (např. začíná negativním hodnocením jednotlivých svěřenců).

Nedílnou součástí reedukačního a resocializačního systému je rozvoj vztahů k soukromému vlastnictví a k odpovědnosti za něj. Tíživým problémem v této oblasti je nedostatek skladovacích prostor v ústavu a kapacitně předimenzované ložnice, kam se kromě poschodových postelí nevejde žádný další nábytek.

Program je otevřen vnějším vlivům, cca polovina žáků ZvŠ je místních, jeden svěřenec dochází do místní základní školy (dále jen ZŠ) a všichni jsou zařazení do některého učebního oboru nebo do praktické školy. V případě zájmu je svěřencům umožněno doplnit si základní vzdělání. Jeden ze svěřenců, který absolvoval ZvŠ, byl přijat do učebního oboru v SOU. V době konání inspekce byl jen jeden svěřenec přes týden ubytován v domově mládeže, ostatní denně dojíždějí. V případě problémů s chováním je svěřenec většinou přemístěn do ústavu s příslušným učebním oborem.

Samospráva svěřenců je ustanovena, garantem je vedoucí vychovatel, který však do činnosti samosprávy zasahuje minimálně. Jeden z členů samosprávy je členem ústavní stravovací komise. V čele samosprávy je prezident, členy jsou volení zástupci jednotlivých VS (kromě

VS se zvláštním režimem). Mandát je roční, není-li zástupce odvolán z jiných důvodů.

K poskytování zpětné vazby slouží personálu „Schránka důvěry“, která je svěřenci využívána. Práce s rodinami svěřenců se daří jen v cca třetině případů. Nejsou výjimkou případy, kdy rodina cíleně působí proti ústavu (ukrývání svěřence na útěku, smyšlené stížnosti aj.).

Do estetické úpravy interiérů jsou svěřenci zapojováni.

Osobní volno mají svěřenci denně, rozhoduje o něm dle aktuální situace příslušný vychovatel. Nárok na volnou vycházku mají svěřenci na základě výsledků při hodnocení a dle věku, max. čtyřikrát týdně. Kritéria na délku vycházky jsou stanovena ve vnitřním řádu. Volná vycházka může proběhnout i mimo obec. Dovolanky u zákonných zástupců jsou umožňovány na základě hodnocení svěřence, vyjádření územně příslušné sociální péče a souhlasu zákonných zástupců. Četnost dovolenek může být i 1x za čtrnáct dnů.

Zařízení je schopno zajistit potřebnou péči i o svěřence s dalším handicapem. V současné době jsou v ústavu dva postižení svěřenci (somaticky a sluchově).

Kapesné, finanční a věcná pomoc svěřencům je poskytována v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 247/1996 Sb., o výši kapesného a věcné pomoci poskytované dětem a mládeži s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou. Kritéria jsou rozpracována ve vnitřním řádu.

Bezpečnost programu z pohledu svěřence chápe rozdílně zbytek svěřenců z bývalé zvláštní školy internátní a svěřenci umístění po změně statutu zařízení na VÚDM. Z negativních jevů se mezi svěřenci vyskytují zejména krádeže, sebepoškozování, šikanování, abúzus drog apod. V době konání inspekce někteří svěřenci signalizovali tendenci ke vzniku šikany.

Výchova realitou a pro realitu je realizována individuálně v souvislosti se stupněm postižení jednotlivých svěřenců.

Ústav spolupracuje s církví, svěřenci mohou navštěvovat bohoslužby v místním kostele, do ústavu dojíždí farář.

Možnosti podmíněného propuštění svěřenců ústav využívá, v současné době se jedná o 3 svěřence.

Součástí reedukačního a resocializačního programu je výchovná skupina (dále jen VS) „se zvláštním režimem“. Jedná se o vnitřní diferenciaci, prozatím však jen v represivním smyslu. Jsou do ní umístěni svěřenci porušující vnitřní řád. Délka pobytu je maximálně dva měsíce a minimálně 14 dnů. Program této VS je orientován zejména na pracovní a sportovní činnost. Redukováno je i vybavení této VS (chybí televizor, je snížen příjem cigaret u svěřenců starších šestnácti let, svěřenci zde umístění mají rozcvičky, omezeno je i vybavení nábytkem). Svěřenci umístění dočasné na tuto VS jsou nuceni nosit místo běžného oblečení montérky, které de facto plní funkci ochranného oděvu k zamezení útěků ze zařízení. Tato praxe je zcela nevhodná, výrazně upozorňuje na zápornou výjimečnost svěřence a lze ji chápat jako snižování lidské důstojnosti zejména při pobytu svěřenců ve škole, do níž docházejí i místní žáci.

Jako pozitivní protiváha této VS by měla být výhledově (po realizaci výstavby nového objektu) zřízena VS vzorných svěřenců. V současné době je tato nerovnováha řešena zvýšenou možností mimořádných odměn (atraktivní výlety - letiště, autodrom, divadlo, věcné dary apod.).

Reedukační a resocializační program je na průměrné úrovni.

Podmínky pro reedukační a resocializační činnost

Kolektiv vychovatelů je tvořen 12 vychovateli a vedoucím vychovatelem. Z toho 2 pracovnice jsou odborně a pedagogicky způsobilé, další čtyři mají středoškolské pedagogické

vzdělání bez speciální pedagogiky, zbývající nemají pedagogické vzdělání. V současné době studují 2 vychovatelé speciální pedagogiku a tři vychovatelství (DPS). Vedoucí vychovatel má středoškolské pedagogické vzdělání a dokončuje studium speciální pedagogiky. Experienciální psychoterapeutický ani sociálně psychologický výcvik nikdo ze zaměstnanců neabsolvoval. Výhledově se počítá s doplňováním erudice i v oboru psychoterapeutických technik.

Do resocializace jsou zapojováni i nepedagogičtí pracovníci.

Ústav nemá dostatek prostor vhodných pro realizaci reedukačního a resocializačního programu. Tyto prostory navíc v převážné většině neodpovídají psychohygienickým zásadám. Z prostorových problémů (nutnost zřídit další třídu) byla zrušena i zdravotní izolace, nemocní svěřenci zůstávají na svých ložnicích. Výchova prostředím je naplňována jen v omezené míře.

Vybavení audiovizuální technikou je průměrné, vybavení výpočetní technikou je velmi dobré.

Ústav je velmi dobře vybaven na zimní sporty, horší situace je ve vybavení na letní sporty - ústav má například jediné jízdní kolo. Z finančních důvodů nemohou být zakoupena další, navíc pro ně není skladovací místo.

K dispozici je dětská knihovna, nejvíce je využívána svěřenci z VS se zvláštním režimem, protože nemají k dispozici televizor.

Vliv sociodemografických podmínek na činnost ústavu je pouze vyhovující. Bylo odcizeno služební vozidlo, opakovaně byla ukradena úroda na školním pozemku, takže nyní není k pěstitelským pracím vůbec využívána.

Podmínky pro reedukaci a resocializaci jsou pouze vyhovující.

Organizace, formy a metody reedukace a resocializace

Vnitřní řád je svěřencům plně srozumitelný. Struktura denního režimu odpovídá věku i postižení svěřenců.

Úroveň spolupráce učitelů a vychovatelů se zlepšila zejména obměnou v učitelském sboru, problémy ve vzájemné komunikaci se ještě v menší míře objevují.

Odborní vychovatelé předávají svěřence pomocným vychovatelům v 19,45 h., večerní režim již zajišťují pomocní vychovatelé.

Sociální pracovnice plní své úkoly velmi dobře. Ústav nemá psychologa ani etopeda.

Vychovatelé sledují při své činnosti cíle reedukace a resocializace.

Pestrost metod je limitována personálními i materiálními podmínkami, je na průměrné úrovni. Při výchovně-vzdělávací činnosti je příležitostně užíváno modelových situací a sociálního tréninku (návštěvy obecního úřadu, nádraží, nácvik vyplňování různých dotazníků a formulářů apod.).

V omezené míře je využíváno psychorelaxačních technik (nahrávky na kazetách).

Vychovatelé znají důležité informace z osobní a rodinné anamnézy svých svěřenců, přístup vychovatelů ke svěřencům je individuální. Individuální výchovné plány však vypracovávají nejsou ani u nejproblémovějších svěřenců.

Jednotlivé aspekty reedukačního a resocializačního programu jsou naplňovány.

Podíl represe v činnosti vychovatelů je na běžné úrovni, vyšší je ve VS se zvláštním režimem.

Času k reedukační a k resocializační činnosti je využíváno efektivně.

Dočasného vylučování z kolektivu není využíváno.

Interakce a komunikace je na velmi dobré úrovni, k případným excesům ze strany svěřenců dochází zejména vlivem jejich postižení.

Organizace, formy a metody reedukace a resocializace jsou v pásmu průměru.

Další aktivity, které významně ovlivňují reedukační a resocializační činnost školského zařízení

Svěřenci se pravidelně účastnili většiny sportovních turnajů a olympiád, od loňského roku se situace výrazně zkomplikovala, neboť pořadatelé nyní vyžadují vlastní dopravu a ústav nemá mikrobús (jediným služebním vozidlem je značně ojetý forman). Akce jsou nyní vybírány dle dopravní dostupnosti. Svěřenci dosahují velmi dobrých výsledků.

Podobná situace je v oblasti kulturních soutěží a přehlídek - zde dosahují svěřenci ještě lepších výsledků než ve sportu.

Prázdninová činnost je limitována dopravní dostupností a finanční náročností. Prioritou je pobyt svěřenců mimo zařízení.

Měsíčně je pro svěřence organizováno 5 - 6 vzdělávacích, sportovních a kulturních akcí. Tradici pomalu získává fotbalové střetnutí svěřenců s personálem ústavu (dva ročníky).

Ústav prozatím nepořádá žádné sportovní ani kulturní akce ani odborné semináře pro ostatní zařízení podobného typu, umožňuje však odbornou praxi studentům středních škol.

Svěřenci se zapojují do veřejně prospěšných prací, čímž se postupně zvyšuje kredit ústavu v obci.

Spolupráce ústavu s místní ZŠ je velmi dobrá, dochází do ní jedna svěřenka ústavu, ústav využívá školní tělocvičny. S ostatními zainteresovanými orgány je spolupráce vcelku dobrá.

V ústavu pracuje šest zájmových kroužků, všechny vedou vychovatelé. Dva svěřenci navštěvují místní fotbalový kroužek, v minulosti navštěvovali svěřenci i zájmové kroužky v Rumburku. Od této praxe bylo upuštěno pro problémy s dopravou i se spolehlivostí svěřenců.

Další aktivity jsou velmi dobré.

Výsledky reedukace a resocializace

Zařízení neprovádí katamnestické sledování bývalých svěřenců, zpětné vazby jsou spíše nahodilé. Z nich lze usuzovat na průměrnou úspěšnost reedukačního a resocializačního procesu.

Útěkavost z ústavu je značně vysoká. V době konání inspekce bylo na útěku z ústavu téměř 26 % svěřenců, dva z nich byli po zadržení policií v této době do ústavu vráceni.

Výsledky reedukace a resocializace jsou na běžné, průměrné úrovni.

Celkové hodnocení kvality reedukace a resocializace

Kvalita reedukace a resocializace je průměrná. Limitujícím faktorem jsou personální a materiální podmínky pro danou činnost.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování a příprava výuky

Základním materiálem je schválený učební dokument MŠMT, čj. 22980/97-22 ze dne 20. června 1997. Výuka je plánována i realizována podle daného učebního plánu (dílčí nedostatek v dotaci pracovního vyučování byl operativně řešen v průběhu inspekce) a učebních osnov zvláštní školy. Obsahové alternativy dodatku k učebnímu plánu nejsou

využívány - úprava vzdělávacího programu zvláštní školy, čj. 16984/2000-24 ze dne 18. dubna 2000 (věstník MŠMT, ročník LVI, sešit 6, červen 2000) s účinností od 1. září 2000.

Členění učiva do jednotlivých ročníků koresponduje s danými zásadami, při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě. Pracovní vyučování (jako profilový předmět) není zabezpečeno v obsahovém členění - především v oblasti dílenských (a z větší části i pěstitelských) prací.

V souhrnu je sledovaná oblast hodnocena jako průměrná.

Podmínky výuky

Kvalifikační struktura učitelů je nevyhovující - speciálně pedagogickou přípravu splňuje pouze ředitel zařízení. Kolektiv učitelů tvoří 7 pracovníků, nikdo není odborně ani pedagogicky způsobilý. V současné době nikdo z nich nestuduje, v příštím školním roce zahájí studium tři z nich.

Vedoucí učitelka nemá odpovídající pedagogickou a odbornou způsobilost. Má však dlouholetou praxi v tomto zařízení a také byla po určitou dobu ředitelkou VÚDM. Její snahou je motivovat pedagogy ke studiu a umožňovat jim účast na vzdělávacích seminářích. Dvě učitelky požádaly o odklad studia, jeden učitel studuje, začínající učitel má o studium zájem.

Výchovná poradkyně, která také neabsolvovala kvalifikační studium, uvažuje o získání potřebného vzdělání.

Škola je umístěna v samostatné budově (kromě jedné třídy, která je v objektu ústavu). Prostory jsou stíněné, ale vkusně vyzdobené. Většina výukových nástěnných materiálů byla zhotovena učiteli. Sociální zařízení kapacitně nedostačuje. Zvláště výrazně negativně ovlivňují úroveň přípravy žáků nevyhovující dílenské prostory. K dispozici je pouze jedna malá, nevytápěná dílna v půdních prostorách. Vybavena je ponky se svěraky, základní nářadí je k dispozici, strojové vybavení není žádné. V zimním období nelze dílenské práce zabezpečovat. Z původní dílny byla zřízena hudebna. Při respektování časové dotace mezi těmito dvěma předměty je způsob organizace jejich výuky neadekvátní.

Pozitivní je vybavenost kuchyňskou linkou s přidruženým stolovacím zázemím. Školní pozemek je od školy vzdálen asi jeden kilometr. Dle sdělení ředitele ústavu je k pěstitelským pracím využíván pouze ojedinele, proto jsou zařazovány práce s okrasnými dřevinami a úprava školní zahrady.

Pro účely sportovního vyžití je zřízena posilovna s velmi kvalitní výbavou. Výuka tělesné výchovy je částečně zabezpečována ve spolupráci s místní základní školou (tělocvična). Ústav vlastní víceúčelové hřiště.

Pomůcková základna je velmi nízká, umístění skříní s názorninami v půdním prostoru není vhodné. Je nezbytné řešit obměnu výbavy, pomůcky modernizovat a především je v přímé práci se žáky s mentálním handicapem využívat. Zatím není pro účely výuky k dispozici odpovídající výpočetní technika (osobní počítače, kalkulátory), audiovizuální přístrojová vybavenost je, programové náležitosti nejsou dořešeny.

Přes nevyhovující podmínky jsou třídy upraveny, prostředí je podnětné, estetická úroveň velmi dobrá. Učitelé instalují řadu vlastních produktů - návody, postupy, příklady.

V souhrnu je oblast podmínek výuky hodnocena jako nevyhovující.

Organizace, formy a metody výuky

Základní rozvrhová struktura vyučování je částečně podřízena faktu rozpisu využívání tělocvičny místní základní školy (řazení tělesné výchovy v rámci dne - i jako první hodiny). Celková dotace odpovídá - méně vhodné se jeví řazení hodin pracovního vyučování do stejné

doby pro většinu ročníků (úterý, středa, čtvrtek).

Řízení výukové oblasti je věnována přiměřená pozornost, vychází z prakticky denního kontaktu zástupkyně ředitele s jednotlivými učiteli. Záznamově doložitelná hospitační činnost není plně vyhovující - především s ohledem na potřebnost metodického růstu učitelského výkonu. Kontrola písemností (třídní knihy, třídní výkazy, plány práce) je prováděna pravidelně a odpovědně. Dobře je promyšlena návaznost školní práce žáků s přípravou na vyučování v mimoškolní výchovné práci (určení dnů pro zadávání domácích úkolů, vymezení časového prostoru, kontakt učitelů s vychovateli apod.).

Vlastní výuková činnost má charakter řízeného dialogu mezi učitelem a žákem, učivo je zpracováno do podoby přiměřené chápání dětí, je dbáno na jeho praktickou použitelnost (zásada názornosti je oslabena pomůckovou absencí). Práce s učebnicí a pracovními listy je věcná. Individuální přístup učitelů vůči žákům je uplatňován.

Vyučující byli na předměty velmi dobře připraveni, zejména v pracovním vyučování (práce s drobným materiálem) byl vybrán vhodný, zajímavý a dostatečně náročný motivační výrobek, který vyžadoval zvládnutí více technik.

Malý prostor byl ponechán kreativitě a rozvoji komunikativních dovedností žáků. Pouze v řečové výchově byli žáci vedeni k aktivní spolupráci. Při čtení nebyla důsledně procvičována průprava čtenářských dovedností, vyučující se spíše zaměřovali na opravování čtenářských chyb.

Pozitivní je využití mezipředmětových vztahů a respektování specifických poruch učení.

Diferencovaně je využíváno i některých netradičních forem práce ve výuce, v organizaci učitelova působení se daří vytvářet prostor pro zařazování individuálních či skupinových aktivit, uplatňování kooperativních technik učení, důsledné vyžadování plnění povinností. Kladem je též způsob práce s chybou žáka.

Učivo je interpretováno v obsahové složce věcně správně, dílčí problémy byly zjištěny v terminologii. Doplnovací hodiny nejsou vždy využity v souladu s odst. 7, dodatku k učebnímu plánu zvláštní školy (MŠMT - čj. 22980/97-22).

Rozhodnutí o zařazení žáka do ZvŠ je založeno u všech indikovaných svěřenců.

Spojení žáků docházejících z místa a okolí a ústavních přináší klady i zápory. Na jedné straně se ústavní žáci asimilují do běžného kolektivu svých vrstevníků, což je pro ně motivující, na druhé straně pedagogové řeší velké problémy neboť u žáků s ústavní výchovou s častými útekami vznikají nedostatky a mezery v učivu, dále velmi rychle přenášejí negativní vlivy do školního kolektivu (kouření, agrese). Výchovná poradkyně monitoruje vycházející žáky i žáky s výchovnými i výukovými problémy. Je ve spojení jak s výchovnými pracovníky ústavu, tak s dalšími subjekty např. Speciálně-pedagogickým centrem v Rumburku. Veškeré kontakty pečlivě eviduje a usiluje o řešení problémů.

Nevhodně jsou zajištěny osobní potřeby žáků, kdy na sociální zařízení docházejí společně pod dohledem pedagoga.

Pozitivní je široká nabídka zájmových kroužků, které škola sama zajišťuje (sportovní, hudební, společenské hry, vaření, výtvarný a vyšívání). O evidenci žáků a jednotlivých činnostech je vedena dokumentace. O zájmu žáků svědčí vysoký počet přihlášených i docházejících. Z celkového počtu 54 žáků je zapsáno v kroužcích 48.

Sledovaná oblast je na průměrné úrovni.

Motivace a hodnocení

Z hospitační činnosti v průběhu inspekce vyplývá dobrá úroveň využívání vstupních motivačních metod, je využíváno osobního vzoru. Úměrně potřebě reagují vyučující na

bezprostřední situace ve třídě či zařízení.

Metodický pokyn MŠMT k hodnocení a klasifikaci žáků zvláštní školy čj. 10182/98-24 (věstník MŠMT č. 11/1998) je respektován. Snaha a pokrok u žáka je oceňována více než úroveň aktuálních znalostí. Ověřování znalostí - zkoušení (pokud bylo prováděno) má charakter budování vazby učitel - svěřenec. Hodnocení výkonu je objektivní, vždy je učitelem komentováno, výsledná klasifikace je vysvětlena.

Zadávání domácích úkolů má bezprostřední vazbu na probírané učivo, pochopení je ověřováno.

V závěru hodin je prováděno shrnutí učiva a hodnocení jednotlivých žáků.

Hodnoceno stupněm velmi dobře.

Interakce a komunikace

V přímém kontaktu pedagoga se svěřencem i v jejich vzájemném styku je důsledně vyžadováno dodržování základních pravidel společenského charakteru. Příjemnou atmosféru ve třídách ovlivňuje i vhodné oslovování žáků (svěřenců) jejich křestními jmény, je podporována komunikace založená na důvěře a eliminaci direktivních forem jednání. Komunikační pohotovost ovlivňuje i okolnost pečlivé přípravy učitele na přímou vzdělávací činnost.

Stav hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově je stav kvality vzdělávání hodnocen jako dobrý, je patrná snaha a zájem. Výrazně negativně ovlivňuje situaci nedostatek pomůcek i okolnost erudiční (metodické, didaktické, speciálně pedagogické) průpravy učitelů. Některé dílčí nedostatky lze řešit prakticky operativně, záležitosti dlouhodobější souvisejí s celkovým koncepčním záměrem rozvoje podmínek zařízení.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry vedení ústavu nemá zpracovány písemnou formou, jedná se spíše o úvahy. S územně příslušným diagnostickým ústavem ani se zřizovatelem nebyly konzultovány. Reagují na požadavky trhu, podmíněny jsou realizací výstavby nového objektu (t. č. MŠMT schválený koncepční záměr v materiálu ze dne 2000-07-19 pod čj. 22 632/2000-16).

Roční plán práce je zpracován, zpracovávají jej vedoucí jednotlivých úseků, participují na něm i jednotliví pracovníci. Plánování vychází z analýzy současného stavu, využíváno je podnětů pracovníků i samosprávy svěřenců. Týdenní programy výchovné práce vycházejí z ročního plánu, jeho plnění je 1x měsíčně vyhodnocováno.

Koncepce i stanovené cíle jsou reálné.

Individuální výchovné plány svěřenců jsou zpracovávány u problémových svěřenců ve škole, v oblasti mimoškolní výchovy nikoliv.

Plánování je na průměrné úrovni.

Organizování

Kompetence pracovníků jsou vymezeny organizačním řádem a jsou delegovány i na nižší stupně řízení. Rozhodnutí ředitele jsou jednoznačná a adresná. Při řízení je využíváno podnětů a připomínek pracovníků. Organizační struktura je funkční a umožňuje účinné řízení ústavu.

Přímá výchovná (vyučovací) povinnost vedoucích pracovníků je naplňována řádným způsobem.

Dokumentace ústavu je vedena dobře. Jsou zpracovány vnitřní ekonomické směrnice a vnitřní platový předpis.

Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada (dále jen PR). Četnost jednání je 5x ročně, zápisy jsou vedeny. Metodické bloky jsou vřazovány do provozních porad učitelů a vychovatelů.

Porady vedení probíhají minimálně 2x měsíčně, spíše však s týdenním intervalem.

Informační systém je funkční ve vertikálním (nadřízený - podřízený) i v horizontálním (učitelé - vychovatelé, vychovatelé - pomocní vychovatelé, vychovatelé v protisměnách) směru. Informace jsou předávány osobním kontaktem na poradách, při předávání svěřenců a písemnou formou v knize hlášení. Informace jsou předávány rychle a úplně. Vnější informační systém je orientován především na zákonné zástupce svěřenců - rodičům jsou podávány veškeré informace dle jejich zájmu.

Ochrana osobních dat je zajištěna, pracovníci podepisují prohlášení o mlčenlivosti.

Zařízení se prezentuje na veřejnosti účastí v různých soutěžích, podílem na veřejně prospěšných pracích v obci, akcí Čištění lesa (centrálně 2x, a 2x z vlastní iniciativy ústavu).

Výroční zpráva obsahuje z větší části roční plány práce jednotlivých úseků, tříd a VS. Celkově je na průměrné úrovni.

V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků.

Organizování je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Styl řízení je demokratický. Operativní řízení navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností.

V posledních dvou letech se podařilo stabilizovat kolektiv vychovatelů - jeden z vychovatelů přešel na funkci učitele v ústavní škole, druhý odešel z rodinných důvodů.

Podmínky pro kreativitu a aktivitu pracovníků jsou vytvořeny.

Lidského potenciálu (schopností a odbornosti pracovníků) je využíváno dle možností, například při vedení zájmových kroužků. Začínajícím a nekvalifikovaným pracovníkům je poskytována pomoc zkušenějšími kolegy.

Studující mají možnost získat bezúročnou půjčku z FKSP na celé studijní náklady. Zaměstnavatel vytváří i potřebné podmínky, například studující uvolňuje dle jejich potřeby.

Systém pravidelného hodnocení pracovníků není vytvořen.

Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

V zařízení je vytvořen systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře. Zápisy z kontrol jsou prováděny, v případě pedagogického úseku jsou pořizovány hospitační záznamy. Při zjištění nedostatků je případ projednán na poradě vedení a jsou přijata opatření k jejich odstranění. Analýza výsledků kontrol je prováděna při vyhodnocování plnění ročního plánu práce. Výsledky kontrol jsou vždy projednány s dotyčným pracovníkem.

Vedoucí učitelka provádí podle plánu pravidelně a systematicky kontrolu třídní

dokumentace. Přípomínky i závěry jsou písemně doložitelné, důsledně je sledována jejich náprava.

Četnost hospitací nekoresponduje s aktuálním stavem v oblasti pedagogické a odborné způsobilosti pedagogických pracovníků.

Kontrolní mechanismy jsou velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Řízení je celkově na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Základní přehled o kolektivu svěřenců a o využívání kapacity

Kapacita zařízení	50
Evidenční stav	46
Počet svěřenců fyzicky přítomných na zařízení	28
Počet VS	5
Počet svěřenců na útěku	10
Počet svěřenců ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody	0
Počet svěřenců podmíněčně propuštěných	3
Počet svěřenců s nařízenou ústavní výchovou	40
Počet svěřenců s uloženou ochrannou výchovou	0
Počet svěřenců umístěných na předběžné opatření / z toho cizinců	6/0
Počet svěřenců v péči DPA, DPL	4

Útěkovost ze zařízení je poměrně vysoká, rezervy jsou ve využívání kapacity ústavu.

Přehled o typech škol, počtu tříd, ročníků a žáků

Typ školy	Třída	Ročníky	Počet žáků ¹
ZvŠ	I.	2. a 4.	5 a 6
	II.	3. a 5.	5 a 5
	III.	6. a 9.	5 a 8
	IV.	7.	10
	V.	8.	5
	VI.	8.	5

¹ cca polovina žáků není svěřenci VÚDM

Nedostatkem je absence návazného typu školy pro absolventy ZvŠ.

Úsek zdravotní péče

Zdravotní péče je zajišťována v rámci celého úvazku kvalifikovanou zdravotní sestrou, která se výrazně podílí i na řešení otázek závislostního charakteru.

Je zpracován základní informační přehled o zdravotní situaci svěřenců a je dáván (v souladu s respektováním ochrany osobních údajů) k dispozici vychovatelům. Kompletní zdravotní dokumentace svěřenců je založena u lékaře v místě, pro potřebu zdravotní sestry jsou pořízeny dílčí, veřejně nepřístupné výpisky. Doprovod svěřenců k lékaři zajišťuje zdravotní sestra.

Zdravotní izolace není zřízena, nemocní svěřenci (svěřenky) zůstávají na své ložnici, kde je jim věnována zdravotní sestrou či denní službou z řad vychovatelů potřebná péče. Evidence podávání léků je vedena (Kniha léků), dávkování rozepisuje zdravotní sestra v dvojí podobě - informační nástěnka, Kniha léků. Podávání léků je doloženo podpisem odpovědného pracovníka. Důsledně je ověřováno požití léku, pracovníci jsou zdravotní sestrou informováni o vlivu léku a způsobu podání. Odpovídající pozornost v oblasti zdravotní péče je věnována i svěřencům ve škole.

Zdravotní sestra sleduje i problematiku případného sebepoškozování dětí.

Zdravotní péče je na vynikající úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1999-01-26 vydané pod čj. 35 700/99-21,
- osobní spisy svěřenců umístěných ve VÚDM v době konání inspekce,
- osobní spisy zaměstnanců pracujících v ústavu v době konání inspekce,
- roční plán práce, týdenní programy výchovné práce na školní rok 2000 - 2001,
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy školního roku 2000 - 2001,
- tematické plány pro jednotlivé předměty vyučované ve školním roce 2000 - 2001,
- záznamy z jednání PR, zápisy z kontrolní a hospitační činnosti, záznamy výchovné poradkyně ve školním roce 2000 - 2001,
- vnitřní řád platný od 2001-01-01,
- organizační řád ze dne 1999-05-31,
- výroční zpráva za školní rok 1999 - 2000.

ZÁVĚR

Výrazná pozitiva:

- mimořádně kvalitní činnost zdravotní sestry.

Výrazná negativa:

- snižování lidské důstojnosti svěřenců umístěných do VS se zvláštním režimem (nutnost být celý den oblečen do pracovního oděvu),
- nevyhovující personální i materiální podmínky pro reedukační a resocializační činnost - včetně vzdělávání,
- vysoká útěkovost z VÚDM,

Ústav plní své hlavní úkoly na průměrné úrovni.

Od poslední inspekce došlo ke zlepšení interpersonálních vztahů, zkvalitnila se spolupráce mezi učiteli a vychovateli. Vynikající je kvalita práce zdravotní sestry v ústavu.

Mimořádně vážným problémem jsou personální a materiální podmínky pro reedukační a resocializační činnost i pro oblast vzdělávání. V některých aspektech jsou limitujícím faktorem (kvalita reedukačního a resocializačního programu, plnění osnov pracovního vyučování).

V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků.

Doporučení:

1. Posoudit možnosti ZvŠ v oblasti pracovního vyučování, zajistit vhodné dílenské prostory (např. kontaktem s Obecním úřadem v Jiříkově).
2. Využít ustanovení odst. 5 v dodatku k učebnímu plánu (22980/97-22) a upravit počet hodin pracovního vyučování v 9. ročníku v souladu s možnou dotací (posílit např. jiný předmět).
3. Umožnit učitelům hospitační návštěvy v jiných ZvŠ a posílit tak jejich metodickou přípravu.
4. Posílit hospitační činnost vedoucích pracovníků.
5. Řešit nedostatečné vybavení ZvŠ pomůckami.
6. Zrušit povinnost celodenního oblečení do pracovního oděvu u svěřenců ve VS se zvláštním režimem.
7. Nadále usilovat o zkvalitnění materiálních a personálních podmínek.
8. U pracovního vyučování zohlednit osobnostní a odborné předpoklady (či zájem) učitele pro zajištění jednotlivých součástí. Zvážit zařazování předmětu pro většinu tříd ve stejném čase.
9. Kontaktovat se se Střediskem služeb školám v Děčíně a dohodnout pomoc.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

PaedDr. Pavel Bártík

PaedDr. Pavel Bártík v. r.

Členové týmu

Mgr. Miloslava Paclíková

Mgr. Miloslava Paclíková v. r.

PaedDr. Zdeněk Slomek

PaedDr. Zdeněk Slomek v. r.

V Ústí nad Labem dne 2001-01-17

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2001-02-15

Razítko

Ředitel školského zařízení

Podpis

Mgr. Dušan Šimonka

Mgr. Dušan Šimonka v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují činnost ústavu a průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad - ref. školství	2001-02-21	066 114/01-4020
Zřizovatel	2001-02-21	066 113/01-4020

Připomínky ředitele školského zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.